

NOTAT

– magasin om demokrati og Europa

Ungdomsarbejdsløsheden og det ulmende oprør

Dom om Lissabon-traktaten
i Østre Landsret 15. juni

Indhold

- 3 Ungdomsledighed
- 4 Spanien: De unges oprør
- 5 Urolighederne 29. marts
- 6 EU-krav om spansk reform
- 7 Emilie Turunen-interview
- 8 Problemer over gennemsnittet
- 9 Grækenland: En tabt generation
- 10 Bruxelles: EU's løsningsmuligheder
- 11 Portugal: Vi flygter eller...
- 12 To-delt arbejdsmarked rammer de unge
- 14 Græske unge vil lære tysk
- 14 Skovmands Notater
- 15 Dom i juni
- 16 Oprøret genstarter 12. maj

Leder

En generation tabt på gulvet

KRISEN I EUROPA rammer skævt, og de, der først og fremmest bliver ramt, er de unge. Derfor handler dette nummer af NOTAT ikke mindst om krisens virkninger.

Faktisk er vi ved at tabe det meste af en generation på gulvet. For som velfærds- og arbejdsmarkedsforskeren Niels Ploug siger i en artikel inde i bladet: Den uddannelse og den arbejdskraft, de unge repræsenterer, går til spilde. Og ikke nok med det – de lidt yngre, der går i skole endnu, får svært ved at se det kloge i at tage sig en uddannelse.

Dermed mister vi produktionsevne nu, og kvalifikationer senere.

Som der står på et af skiltene på forsiden af dette blad: "Hvis vi er fremtiden, hvorfor tager de så røven på os?"

»**KRISEN** bliver værre og værre«, sagde finansmanden George Soros for nylig under et besøg i København, hvor han rettede en skarp kritik mod den strammerpolitik, der bliver ført i EU med Finanspagten, Europluspagten osv.

Europas ledere greb forkert, da krisen kom, fordi de troede, de bare skulle støtte bankerne, sagde Soros. Først efter et år gik det op for dem, hvad det var for en krise, de stod i.

Krisen viser sig allermost tydeligt i ungdomsarbejdsløsheden i de store dele af Europa, hvor man har et to-delt arbejdsmar-

ked, hvor de lidt ældre, der er "inde" på arbejdsmarkedet og har skaffet sig selv sikre, tjenestemandslignende vilkår, sidder så sikkert, at det er vildt dyrt at fyre dem. Med det resultat, at ingen tør hyre nye i krisetider.

I ÅREVIS har man i Bruxelles og i medlemslandene talt om en modernisering af arbejdsmarkedet. Et af slagnumrene har været "flexicurity", hvilket er den danske arbejdsmarkedsmodel oversat til udenlandsk – med let adgang til fyringer (fleksibilitet) kombineret med ordentlige dagpengesystemer, omskoling og arbejdsformidling.

Problemet er, at arbejdstagerorganisationerne frygter, der kun bliver tale om fleksibilitet til arbejdsgivernes fordel og derfor holder sig til den stive form for sikkerhed, de har tilkæmpet sig gennem årtier. Omvendt har EU, regeringerne og arbejdsgiverne gjort for lidt, når det gjaldt om at skabe nye former for sikkerhed for arbejdskraften.

Der var for ringe reformvilje, da vi var i opgangstider. Og nu, da krisen kradser, er der ingen "New Deal" i spil – kun en række nyliberale politikker, som medlemslandenes regeringer, med EU's strammerpolitik i ryggen, presser ned over hovedet på arbejdstagerne. Resultatet ses i de tårnhøje arbejdsløshedstal for de unge. Men tro mig, det bliver værre. *oaa*

Demonstrationer endte i vold i Barcelona 29. marts.

Hver anden ung er ledig...

EU er kritisk over for sine egne anbefalinger om ung i arbejde.

Den økonomiske krise har fyret voldsomt op under ungdomsarbejdsløsheden, fordi unge i store dele af EU let kan fyres og i høj grad er blevet afhængige af kortvarige ansættelser uden social sikkerhed.

Som det fremgår af grafikken herunder står nu mere end hver anden af de unge i Grækenland og Spanien uden arbejde. I Portugal, Irland og Bulgarien ligger tallet på omkring hver tredje.

Tilsigtet?

Ledigheden er til dels tilsigtet. Den skyldes nemlig også, at EU's egne institutioner har propageret intensivt for reformer, som skulle gøre det lettere at hyre, og at fyre, arbejdskraft. Det siger bl.a. EU-agenturet Eurofound (Det Europæiske Institut til For-

bedring af Leve- og Arbejdsvilkår) i rapporten Youth and Work.

Denne fleksibilitet har øget forskellene mellem fast og løs ansættelse, mere end den har bidraget til at sænke den samlede arbejdsløshed.

Og de løst ansatte er først og fremmest de unge, viser en omfattende, mere eller mindre selvkritisk rapport (Employment in Europe 2010) fra EU-kommissionens generaldirektorat for beskæftigelse og arbejdsmarkedsforhold. (Se også artiklen "Sådan svigtes de unge!" side 12)

NEETS

Youth and Work-rapporten når frem til tre interessante konklusioner:

- Mere end 12 procent af de unge i EU

hører til NEETS gruppen – dem, der hverken er i uddannelse, i arbejde eller i gang med træning.

- Der er meget store forskelle på, hvor meget de enkelte lande gør for at skaffe job til de unge.
- Et punkt, der skaber uenighed i mange lande, er, om det skaffer flere job, hvis man fjerner minimumslønnen og ændrer på arbejdsvilkårene for de unge.

Bøder for ubalancer

Ungdomsarbejdsløsheden er "toppen" af den generelle ledighed. Og begge dele øges som en konsekvens af Finanspagten og andre strammer-tiltag i EU.

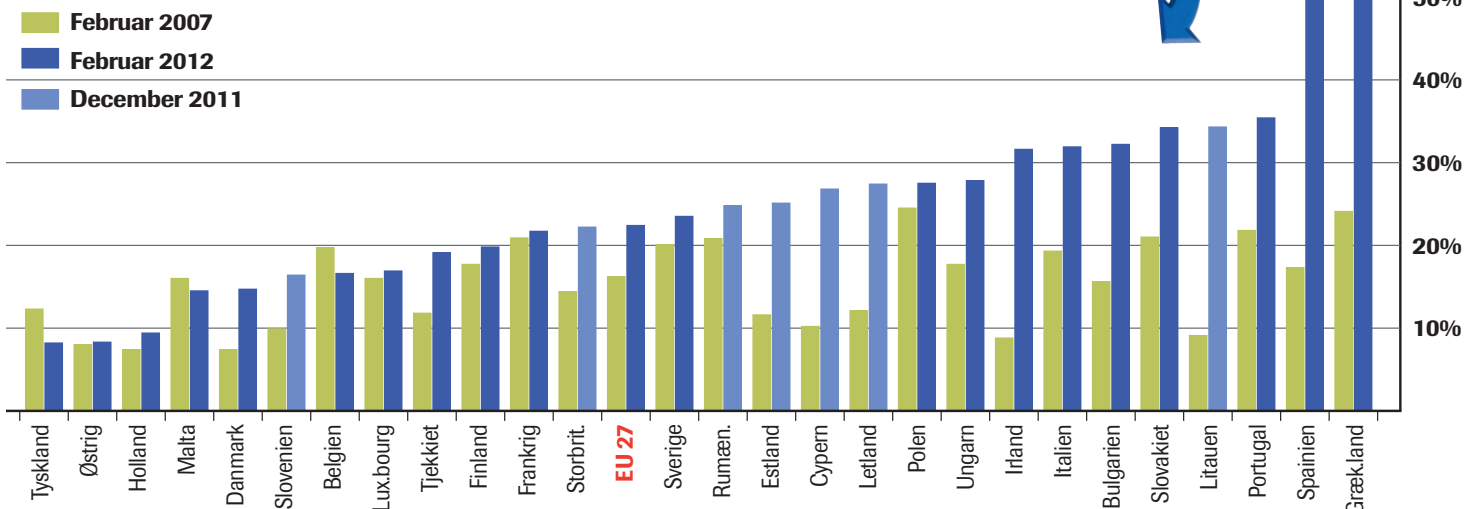
Eksempelvis truer Kommissionen nu Spanien med en bøde for "makroøkonomiske ubalancer", herunder den høje arbejdsløshed.

Men mange frygter, at den slags bøder blot fører til yderligere ubalancer, som igen vil kunne udløse en ny bødestraf osv. ♦

Arbejdsløsheden blandt unge grækere og spaniere overstiger nu 50 procent, viser tal fra Eurostat publiceret i april. Tre lande ligger over 30 procent arbejdsløshed blandt unge mellem 15 og 24 år.

For Danmark er tallene 14,7 procent med de målemetoder, som bruges af EU's Eurostat og ILO (FN's arbejdsorganisation). Gennemsnittet for hele EU er 22,4 procent.

Ungdomsarbejdsløsheden i Europa Kilde: Eurostat og El.stat.

SPANIEN:

DE UNGES OPRØR

Indignados, Barcelona, 2011. "Bankfolkene er skyld i krisen" og "Vi lader os ikke repræsentere" står der bl.a.

FOTO: ANTONIO LORENZO

De spanske "indignados" er fortsat vrede. Men de er ved at omforme deres oprør. Den 12. maj skal det vise sig, om urolighederne i Barcelona blot var en parentes.

DET VAR EN MINDRE demonstration den 15. maj sidste år, iværksat af en gruppe ukendte bloggere, der siden skulle udvikle sig til en folkelig bevægelse, som har formået at forene den spanske ungdom på tværs af ideologier og politisk orientering.

Forsamlingen brugte slagord som "Real Democracy Now!" og "Vi er ikke varer, der kan handles med af politikere og bankfolk". Den blev kendt som "15M", og fik uventet støtte fra den tidligere diplomat og modstandshelt i Frankrig Stéphane Hessel, der har skrevet bogen "Indignez-vous!" (dansk udgave: "Gør oprør!"). Bogen, som er et 30 siders opråb til Europas unge, er nu solgt i næsten 600.000 eksemplarer.

I dag

"15M" eller "Los indignados" bevægelsen vakte opsigt verden over, og mange har spurgt sig selv, om den har mistet sin kraft og er løbet ud i sandet. Men ifølge mange af de unge, vi har talt med, er det langt fra tilfældet.

»15M har vakt folks sociale bevidsthed, og den fortsætter med at inspirere unge og gamle verden over. Det har været en meget diffus bevægelse, som har opdelt sig i forskellige underbevægelser, men de unge i 15M holder stadig fast i den sociale idé lige meget hvad«, siger den 29-årige biolog Barbara Rios.

Barbara Rios

»Spansk politik oplever for øjeblikket en legitimitetskrise. Vi er omgivet af korruption, klientelisme og ledere, der tjener falske interesser«, siger den 27-årige Carlos Primo.

12M på barrikaderne

Den 12. maj i år forventes der en gentagelse af 15M under sloganet "Toma las calles!" ("Gå på barrikaderne!").

»Jeg håber, at 12M puster ild i den gnist, som 15M antændte«, siger den arbejdsløse Sara Delgado på 29, »og at den bliver en seriøs indsats for at ændre et dysfunktionelt system, der skaber ulighed i samfundet, og forværrer arbejdsforholdene og livskvaliteten for den spanske befolkning«.

Den generelle højredrejning, som har præget de spanske regionalvalg bidrager til et generelt mismod blandt de unge, og det samme gør den seneste tids korrupsionssager.

»Jeg tror, at folk er mere udbrændte end sidste år. Efter 15M er der intet, der har ændret sig, det er endda blevet værre. Det er ikke særlig motiverende«, konstaterer en skeptisk Carlos Primo.

Vil blokpolitikken politisere 15M?

Mange unge frygter en politisering af 15M efter regeringsskiftet den 20. november 2011 til det centrum-højredrejede Partido Popular (Folke-partiet).

Den franske diplomat Stéphane Hessel er én af forfatterne til FN's Verdenserklæring om Menneskerettighederne fra 1948.

Nu – mere end 60 år senere – efterlyser han i sin bog "Gør oprør!" ånden fra den franske modstandsbevægelse under 2. Verdenskrig. En af de ting, der optager ham, er uligheden i de europæiske samfund. Hessel er indstillet til Nobels fredspris.

Alberto Gómez

Den 27-årige journalist og forfatter Alberto Gómez mener, at regeringsskiftet vil styrke de traditionelle protestformer, så vi får en mere fløjopdelt politik:

»Vi vil se fagforeninger mod arbejdsgiverforeninger og venstrefløj mod højrefløj. Det er svært at få en mangfoldig bevægelse som 15M til at passe ind i blokpolitikken.«

»Fra at protestere mod politikere, banker, osv., er jeg sikker på, at man i stedet vil vende sig imod den nuværende regering«, siger Neus Gual på 29.

Andre mener, at 15M allerede er meget politiseret, hvilket har slået skår i dens integritet.

»15M er en stærkt politiseret bevægelse, selv om de påstår det modsatte«, siger Marina Linares, 24, arbejdsløs journalist. »Mange af lederne er besættere eller venstreorienterede, som bruger de unge uden fremtid til at styrke deres sag. Det er en bevægelse, som har forsøgt at styrke partierne til venstre for regeringen – det er bare ikke lykkedes.«

Det latente oprør

Carlos Paredes, talsmand for "Democracia Real Ya", der i sin tid var med til at sætte det hele i gang, har fortsat de optimistiske briller på. 15M har en bred appel, mener han, og den er lige så levende og aktuel, som den altid har været.

»Den 12. maj holder vi endnu en international demonstration, og indtil videre har vi ikke mere planlagt. Men bare fordi vi ikke er ude og demonstrere på gaderne, betyder det ikke, at vi ikke er aktive. Bevægelsen er latent og kan dukke op når som helst, lige så stærkt eller endda endnu stærkere end sidste år«, siger han.

I mellemtiden må spanierne affinde sig med de konservatives stramninger og et reformprogram der favoriserer arbejdsgiveren på bekostning af arbejdstagerens rettigheder. ♦

Tekst og foto side 4, 5, 6 (hvor intet andet er nævnt): Lajka Birkedal Hollesen og Elena Massa Gyldenkerne, danske journalister i hhv. Malaga og Barcelona. Elena arbejder som web-TV-journalist for nyheds-bureauet Reuters, Lajka er uddannet fra CBS og arbejder nu som journalist og oversætter.

Urolighederne 29. marts

Gadekampe i Barcelona, 29. marts 2012.

En generalstrejke udviklede sig til vold. Men hvorfor?

DEN 29. MARTS I ÅR kunne man i internationale medier følge urolighederne i Barcelona.

Der var generalstrejke, og hundreder tusinder af utilfredse spaniere over hele landet demonstrerede mod den ny, konservative regerings offentlige besparelser og arbejdsmarkedsreformer

Men i Barcelona – og kun i Barcelona – udviklede demonstrationen sig til krigslignende tilstande. Politiet skød med gummikugler på demonstranterne, som svarede igen med sten og ildspåstøtler.

Demonstrationerne var organiseret af Spaniens to største fagforbund CCOO (Confederación Sindical de Comisiones Obreros) og UGT (Unión General de Trabajadores), men derudover deltog et stort antal protestbevægelser af alle slags.

Mange af dem er opstået, efter nedskæringerne begyndte i 2010. Der er folk som demonstrerer imod sparepolitik på sundhedsområdet, andre som demonstrerer mod nedskæringer inden for skolesystemet. Alle demonstrerede sammen den 29. marts. Her i blandt unge der tidligere har taget del i "indignados" bevægelsen.

Anti-sistema

"Indignados" bevægelsen er blevet nævnt i forbindelse med urolighederne. Men de voldelige sammenstød skete udpræget mellem politiet og unge autonome, som ville udnytte lejligheden til at brokke sig, kæmpe med politiet og rasere byens forretningskvarterer. I Spanien kalder man dem anti-sistema, og de optræder ved fodboldkampe og andre større politiovervågede begivenheder.

I Barcelona mener man, der var 4-500

anti-sistema unge til stede fra start, og at der til sidst var et par tusind i kamp mod politiet.

Men vreden er reel nok

Det, der har skabt baggrund for demonstrationerne 29. marts er ledigheden. Ved udgangen af 2011 rundede Spanien 4,8 millioner arbejdsløse, og man venter, at antallet stiger med yderligere 1 million i de kommende måneder. Blandt de unge under 25 er det nu hver anden, der er uden arbejde.

Vreden hænger sammen med politikernes håndtering af krisen. I begyndelsen kunne folk godt forstå, at regeringen måtte spare for ikke at følge i hælene på Grækenland og Portugal.

Men med EU's nye krav under finanstaktaten har den spanske regering set sig nødsaget til at gennemtvinge en ny arbejdsmarkedsreform, som er yderst upopulær.

Højre eller venstre?

Med Spaniens nye konservative regering under Partido Popular er sparepolitikken blevet endnu hårdere, og vreden også større, end under socialisterne.

Men valget viste, at også socialdemokraterne har mistet tillid. Op til valget i januar 2008, da de spanske aviser bugnede med overskrifter om, at Spanien nu befandt sig i en alvorlig økonomisk krise, lod den socialdemokratiske regeringsleder Rodríguez Zapatero som om, den overhovedet ikke eksisterede. Han nævnte ikke "krise" en eneste gang under valgkampen. Men straks efter valget lancerede han sin sparepolitik under henvisning til, at den var blevet ham pålagt af EU.. ♦

Fra demonstrationerne i forbindelse med generalstrejken, Barcelona, 29. marts.

EU-krav fører til ulovlig spansk reform

Spaniens nye arbejdsreform handler om at få skabt flere job til de unge. Men reformen er ulovlig og helt på arbejdsgivernes side, siger spansk professor.

DEN NYE SPANSKE REGERING, som blev indsat i slutningen af december, har vedtaget en arbejdsreform, der skal sparke gang i jobskabelsen. Reformen går blandt andet ud på, at arbejdsgiveren kan afskedige folk i løbet af det første år af deres ansættelse.

Under generalstrejken den 29. marts gav hundredetusinder af spaniere udtryk for deres utilfredshed med den nye arbejdsreform. Det erklærede formål er ifølge regeringspartiet Partido Popular, at reformen skal bløde op på det forhold, at mange arbejdsgivere ikke vil ansætte nye medarbejdere, fordi det koster dyrt at fyre fastansatte.

Men sådan er det ikke i virkeligheden, mener Javier Lopez, der er talsmand for det socialistiske parti i Spanien, PSOE (Partido Socialistas Obreo Español):

»Reformen vil ikke skabe arbejdspladser. Den går ud på, at man vil sænke lønnen og dermed foretage en intern devaluering (pris- og lønsækning. *red*), sådan som man ønsker i Bruxelles«.

Ulovlig reform

Men reformen er ulovlig, mener Julia Lopez, der er professor i arbejdsret ved Pompeu Fabra universitetet i Barcelona. Den er nemlig i strid både med konventionerne fra FNs internationale arbejdsorganisation ILO og med den praksis, EU-Domstolen i Luxembourg har fastlagt.

»I indledningen til reformens tekst hedder det, at vi skal følge de europæiske standarder. Men der henvises kun til Europas Indre Marked og ikke de juridiske normer og regelsæt, der er fastsat af EU-Domstolen«, siger Julia Lopez.

Tilmed er reformen udformet som et »kongeligt lovdekret«, som er en retsakt, der alene er vedtaget af regeringen. Men, siger Julia Lopez, »kongelige lovdekreter kan kun bruges, når der foreligger vægtige grunde eller undtagelsestilfælde, hvilket jeg ikke mener gør sig gældende her«.

ILO

Ifølge Julia Lopez underminerer arbejdsreformen en række af ILOs konventioner om

arbejdstagerrettigheder, blandt andet ved at indføre en prøveperiode for nyansatte på op til 1 år.

Det betyder, at man tilsidesætter den sociale sikring i et år, idet de sociale rettigheder i det spanske system er knyttet til den enkelte virksomhed og ikke, som f.eks. i Danmark, til staten og fagforeningerne.

Medarbejderen »sparer altså ikke op« til sine dagpenge i prøveperioden. Dagpenge får man kun, hvis man bliver i jobbet i mere end 1 år.

Ustabilitet

Resultatet af den nye arbejdsreform bliver ustabile arbejdsmarkedsforhold, mener Julia Lopez, for arbejdsgiverne kan nu frit bestemme lønniveau, kontraktbestemmelser, arbejdstider og ansættelsessted.

Desuden kan virksomhederne nu frit forhandle løn og arbejdsbetingelser med den enkelte medarbejder, hvor det tidligere var sådan, at de blev forhandlet under kollektive overenskomster. ♦

PARLAMENTET:

Gør noget ved ungdomsarbejdsløsheden!

Emilie Turunen, SF'er i Europa-Parlamentet, udfordrer regeringen med krav om europæiske ungdomsgarantier for job efter 4 måneder.

SOM NYVALGT DANSK medlem af EU-Parlamentet tog Emilie Turunen i 2010 initiativ til en betænkning om ungdomsarbejdsløshed – en såkaldt initiativbetænkning, som ikke er koblet til et konkret lovforslag, men nærmest er en slags henstilling fra Parlamentet til Kommissionen.

»Det blev min adgangsbillet til emnet,« konstaterer den 28-årige SF'er i dag.

Og med den i lommen henvendte hun sig i februar, sammen med Gry Möger Poulsen, formand for SFU, til det danske EU-formandskab.

Opfordringen lød helt kort: Gør noget ved ungdomsarbejdsløsheden!

»Vi har en galopperende ungdomsarbejdsløshed, som bare bliver større og større«, siger Emilie Turunen.

»Europa er nødt til at gå efter en fælles løsning med adgang til uddannelse, med krav om en ungdomsgaranti, med en eller anden form for praktik for akademikere og med et skub til økonomien.«

Tre forslag

De to SF'ere stillede tre forslag:

1. En "ambitiøs" vækst- og investeringsplan på europæisk niveau.
2. En garanti for job, uddannelse eller opgradering inden for 4 måneder.
3. Et politisk mål: At halvere ungdomsarbejdsløsheden på syv år.

Er der nogle lande, som er kommet i nærheden af det du vil?

»Nej, der er man ret langt fra. Danmark har fået skabt aktivering, men det kikser med indholdet.«

En garanti for job, uddannelse eller opgradering inden for 4 måneder lyder ambitiøst...?

»Idéen fik jeg fra England. Jeg blev vist rundt i en kommune syd for London, hvor man havde en Young Person's Guarantee ordning. Jeg kunne konstatere, at dem, jeg mødte, fik rettet på ryggen.«

»Desværre blev ordningen fjernet af den konservative regering under David Cameron.«

Ungdomsgaranti – uddannelse, opkvalificering eller job efter fire måneder – er det noget du forestiller dig skal være retligt bindende?

»Ja, jeg kunne godt tænke mig en retslig garanti – i de enkelte medlemslande, ikke på europæisk niveau. Men der skal en eller anden form for lovgivning til.«

...og ikke kun politiske mål som i EU's 2020-plan om at få skabt vækst og beskæftigelse?

»2020-planen er lidt af et papirarbejde, fordi den økonomiske politik ikke bakker den op.«

»Det er lidt dilemmaskabende at være venstrefløjspolitiker i EU. Men vi foreslår som politisk mål, at halvt så mange skal være ledige i 2020 som i dag.«

Investeringer i unge

I taler om en vækst- og investeringsplan, hvor I vil forpligtige de medlemslande, som har "råderum" til at investere og sætte gang i efterspørgslen.

Hvilke er de lande med råderum, andre end Tyskland?

»Alle EU-lande har mere end 3 procent underskud, viser de officielle tal, så spørgsmålet er, om det er muligt kun at satse på investeringer.«

»Jeg vil ikke benægte, at der også er nogle strukturelle udfordringer i for eksempel Grækenland. Og der kan være et reformbehov i Frankrig. Men vi er nødt til at diskutere tidsperspektivet, når man på den ene side skal investere, på den anden side konsolidere medlemslandenes økonomi.«

»Danmark ligger måske under de 3 procent i underskud, hvis vi kan tro de seneste tal. Ifølge Finanspagten vil det så være muligt at fravige kravene om konsolidering.«

Der er også lande, der har overskud på betalingsbalancen...?

»I six-pack'en (seks EU-love om økonomisk styring som blev vedtaget i efteråret 2011. red.) sagde man, at man også skulle se på overskudslandene.

Det gør mig lidt bekymret, når man ser på, hvordan Kommissionen prioriterer. Den lægger for stor vægt på besparelser. Vi risikerer en farlig nedadgående spiral.«

Banklobbyen har bidt sig fast

Pengene til investeringer på EU-niveau, hvor skal de komme fra – euroobligationer, transaktionsskat, finansafgifter, eller...?

»Der var en bevægelse for cirka halvanden måned siden, hvor støtten til en transaktionsafgift så ud til måske at kunne gennemføres.«

fortsættes næste side...

FOTO: SCANPIX

»Men siden er det, som om banklobbyen har bidt sig fast. Og det danske formandskab har ikke ligefrem fremmet sagen«.

Kan man sige at regeringen, med Margrethe Vestager i spidsen, simpelt hen ikke vil have finansafgifter af politiske grunde, så det bliver et politisk mere end et økonomisk valg?

»Ja, men man har fokuseret på vanskelighederne og taget de formelle briller

på. Det virker ikke, som om man kan overtale Det Radikale Venstre«.

»Men Margrethe Vestager har tidligere sagt: Hvis Tyskland gør alvor af tanken om finansafgifter i forstærket samarbejde (beslutninger som kun vedrører nogle af EU-landene. red.), så skal Danmark i hvert fald sidde med ved bordet«.

På budgettet

Hvad vil du opstille som succeskriterier

for, hvordan formandskabet håndterer dit forslag?

»Enten at man indfører en ungdomsgaranti i de enkelte lande, eller at der afsættes penge på EU-budgettet«.

»Man kunne ønske sig, at de penge blev taget fra landbrugsstøtten. Det er nok ikke muligt, men måske kunne man give mindre i det næste års budget til strukturfondene. Måske kunne man indsætte en ny søjle i det kommende finansielle perspektiv (EU's langtidsbudget for 2014-2020). Desuden skal der fut i den økonomiske politik!«

Hvor meget af det, du siger, er Emilie Turunens holdning, og i hvilken grad taler du for SF?

»Jeg tror det er rimeligt dækkende for SF. Nu har jeg jo ikke sagt, at Finanspagten ikke skal overholdes, jeg har sagt, at den konsolidering, Finanspagten kræver, skal ses i et tidsperspektiv. Men jeg er jo ikke ansvarlig for den næste danske budgetlov. Jeg sidder i Parlamentet, det er mit udgangspunkt, det er mit perspektiv«. ♦

ØSTEUROPA

Problemer over gennemsnittet

Hver tredje ung går ledig i lande som Litauen og Slovakiet

DE NYE MEDLEMSLANDE mod øst trækker EU's ungdomsarbejdsløshed op. Af de ti østeuropæiske lande, der blev optaget i EU i 2004 og 2007, har de otte en ungdomsarbejdsløshed over EU's gennemsnit på 22,4 procent.

Værst står det til i Litauen, Slovakiet og Bulgarien.

På spanden med Spanien

Ingen af landene i øst kommer op på niveau med Spanien og Grækenland (50,5 og 50,4 pct.).

Men i flere østeuropæiske lande er det hver tredje ung, der står uden arbejde i dag. Det gælder Litauen (34,3 pct.), Slovakiet (34,2 pct.) og Bulgarien (32,2 pct.).

Dermed er de på niveau med den næst-hårdest ramte landegruppe i det "gamle" EU, nemlig Portugal (35,4 pct.), Italien (31,9 pct.) og Irland (31,6 pct.).

Ungarn og Polen trækker også i den

gale retning (27,8 og 27,5 pct.) – og det samme gør Letland (27,4 pct.), Estland (25,1 pct.) og Rumænien (24,8 pct.).

Men to af de nye østeuropæiske medlemslande ligger faktisk under EU's gennemsnitlige ungdomsarbejdsløshed: Slovenien (16,4 pct.) og Tjekkiet (19,1 pct.).

Positive tendenser i Baltikum

Fremtiden er dog ikke lige dunkel i hele Østeuropa. Estland, Litauen og Letland havde således de højeste vækstrater i hele EU i 2011 (henholdsvis 7,6, 5,9 og 5,5 pct.).

Men baggrunden skal tages med i betragtning: De tre baltiske lande blev ekstremt hårdt ramt af krisen med negative vækstrater i 2009 på omkring 15 pct. – helt uden for enhver sammenligning med resten af EU.

Mellem fjerde kvartal i 2010 og 2011 er Litauens samlede arbejdsløshed faldet fra 17,5 til 14,3 pct., Letlands fra 17 til 14,6 pro-

cent og Estlands fra 13,9 til 11,7 pct. Det udgør det højeste fald i hele EU.

(Den gennemsnitlige arbejdsløshed for EU som helhed lå i februar 2012 på 10,2 procent).

Vækst uden jobs i Polen og Slovakiet

Polen kommer lige efter Baltikum med EU's fjerdehøjeste vækst i 2011, nemlig 4,3 procent, men Polens arbejdsløshed er i modsætning til Baltikum forblevet stabil omkring 10 procent igennem 2011.

Noget lignende gør sig gældende i Slovakiet, der har haft en pæn vækst i 2011 på 3,3 procent. Her er arbejdsløsheden – på 13-14 procent igennem 2011 – endda svagt stigende. ♦

Samtlige tal stammer fra Eurostat. Arbejdsløshedstallene er fra enten februar 2012 eller fjerde kvartal i 2011 afhængigt af tilgængelighed.

GRÆKENLAND-1:

En tabt generation

Antallet af hjemløse i Grækenland er steget markant i de senere år.

Grækenland har slået Spanien i rekordarbejdsløshed for unge med 51 pct. mod 50,5. Situationen forekommer håbløs for de unge, og de fleste analytikere mener, det vil tage mindst ti år, før der er håb om at få gang i væksten.

”**DER ER ALVORLIG FARE FOR**, at vi får en hel tabt generation,” mener Roviros Spiropoulos, cheføkonom i det græske LO. Han henviser til, at der i januar forsvandt 1.300 jobs om dagen, så den generelle ledighed er over 21 pct af alle erhvervsaktive eller 1.080.300.

»Det hele bliver kun værre, når ingen virksomheder ansætter, og vi risikerer for første gang siden krigen at få en generation med en ringere levestandard end deres forældres,« siger han.

Valgtema

Arbejdsløsheden – og ikke mindst arbejdsløsheden blandt de unge fra 17 til 30 år – er det store spørgsmål i det græske parlamentsvalg, der er fastsat til 6. maj – to år før tiden, som følge af den økonomiske krise.

Ingen af partierne har noget troværdigt bud på, hvordan man finder en løsning på problemet – men de gentager i ét væk det ord, der mest høres som ønsketænkning: Vækst!

Ingen ved, hvordan væksten skal realiseres. Tallene viser, at Grækenland for femte år i træk vil få negativ vækst i år – en tilbagegang på mindst 5 pct.

86 ansøgninger, 0 svar

Et forældet græsk undervisningssystem bærer en del af skylden for, at det altid har stået galt til.

Men med krisen er det hele blevet endnu værre. Selv unge med en højere uddannelse inden for markedsorienterede fag kan ikke finde et arbejde, som passer til, hvad de har lært. Hvis de er heldige måske et deltidsjob i et supermarked eller på en café til under minimumslønnen på 3500 kr. om måneden og tit sort.

”Efter fem års studier i økonomi og marketing på Piræus Universitet har jeg sendt 86 ansøgninger med mine papirer, uden at få eet svar,” fortæller Eleni Koskidi, 24 år, der siger, at de fleste af hendes kammerater er lige så uheldige. De må se frem til at bo hjemme hos forældrene, uden mulighed for at kunne tjene mere end lommepenge ved tilfældige småjob.

50.000 unge er emigreret

Mange af de bedre uddannede, civilingeniører, læger og folk med it-kundskaber søger til udlandet.

Langt de fleste søger til Australien, hvor en tidligere græsk generation, der kunne være deres bedsteforældre, holder til. Den australske ambassade i Athen holder flere informationsmøder på et hotel i byen for at hjælpe unge interesserede med en passende uddannelse og vilje til at prøve noget nyt.

Selv om der ikke er nøjagtige tal skønner medierne, at omkring 50.000 unge grækere er emigreret for at få job, der passer til deres uddannelse og en løn, der

er 3-4 gange større end den, de kunne få i hjemlandet, hvis der overhovedet er job at få.

Hvordan stifte familie?

»Jeg gør mig ikke længere forhåbninger om at finde noget efter at have forsøgt i mere end to år. Hvordan stifte familie eller indlede forhold til en pige, når man ved, at der ikke er nogen fremtid,« spørger den 25-årige Panajotis Kazakos, der har diplom i hotel-administration – en uddannelse der ellers skulle være syet til et land, hvor turismen med over 20 pct. af bruttonationalproduktet er den vigtigste indtægtskilde.

Ud på landet

Som noget nyt søger mange unge fra de større byer tilbage til landet, ofte til de steder, deres forældre kommer fra, og hvor familien måske har uudnyttet jord og ejendom.

Det er mange tusinder, der på den måde vil forsøge en ny fremtid uden for byerne. Men mange af dem, der allerede har prøvet livet som landmænd, møder uventede store vanskeligheder.

Udflytningen er også blevet et tema i valgkampen. Politikerne lover at bakke udflytterne op, bl.a. med løfter om at skaffe midler fra EU-fonde til uddannelse i livet på landet og på de græske øer. ♦

Se også ”Græske unge vil lære tysk” side 14.

Opslag fra unge arbejdsløse og studerende, "Indignados"-aktion i Barcelona 2011. Teksten til venstre lyder: "Til sidst vil verden vågne op".

BRUXELLES:

EU's løsningsmuligheder

Hvordan ser ungdomsarbejdsløsheden ud fra Bruxelles? Vi har valgt at spørge analytikeren Claire Dhéret fra tænketanken EPC (European Policy Centre).

DEN UNGDOMSARBEJDSLØSHEDS-KRISE, Europa gennemløber, må ventes at få alvorlige langtidseffekter. Ikke alene vil den lægge pres på medlemsstaternes offentlige finanser.

Den vil tilmed underminere den økonomiske vækst, fordi den skaber en stor gruppe mennesker uden for arbejdsmarkedet.

Uden en aktiv arbejdsmarkedspolitik, der giver dem mulighed for uddannelse og skærer ned på den tid, man går ledig mellem to job, vil mange unge miste de færdigheder, der er nødvendige, for at de kan bidrage til europæisk vækst.

Claire Dhéret, analytiker i European Policy Centre, Bruxelles, og koordinator for projektet "Færdiggørelse af et Fælles Europæisk Arbejdsmarked".

Dette tab af menneskelig kapital blandt de unge er et særlig alvorligt problem, fordi langsigtet vækst i så høj grad bygger på ungdomsgruppen. For at undgå det, er Europa nødt til omgående at overveje, hvordan man kan modernisere sin beskæftigelsesstrategi.

For at nå dette mål, er der brug for en fælles indsats fra alle parter – den enkelte selv, virksomheder, private og offentlige arbejdsformidlinger, regeringerne og EU. Politiske beslutninger kan ikke tages alene i isolation, hvis Europa vil tackle denne komplicerede udfordring seriøst.

Der er brug for en tredobbelt angrebsvinkel:

1. Flexicurity: I samarbejde med EU bliver de nationale regeringer nødt til at overveje, hvordan medlemsstaterne kan tilpasse den såkaldte flexicurity model (også kaldet "den danske model". *red*) – som sigter efter jobsikkerhed og større mobilitet – til vanskelige økonomiske tider med stor offentlig gæld.

Hertil kræves den private sektors medvirken, så virksomheder såvel som private arbejdsformidlinger forpligter sig til at opgradere unge menneskers færdigheder og tilpasse dem til markedets behov.

2. Strukturreformer: Strukturreformer er nødvendige i lande, hvor vækstpotentialet er ringe, og der ikke af sig selv bliver skabt nye og bedre job.

Jobskabelsen forudsætter en sammenhængende erhvervs politik i Europa, og nogle overvejelser om, hvordan man gør det nemmere at skabe nye virksomheder i Europa, og hvordan EU kan blive et attraktivt sted for dem.

3. Det Indre Marked: EU bør blive bedre til at gøre brug af et af sine enorme aktiver: Det Indre Marked, for at komme ud af krisen. Ikke bare tilbyder det den erhvervsdrivende et marked på over 500 millioner forbrugere. Det giver også lønmodtagerne mulighed for at flytte over grænser – og kunne på den måde blive en væsentlig kilde til reduktion af ungdomsarbejdsløsheden.

I det hele taget ville der ligge et enormt potentiale i et Fælles Europæisk Arbejdsmarked (Single European Labour Market), baseret på EU mobilitet og åbenhed over for resten af verden. Det ville i sig selv give virksomhederne mulighed for at løse deres behov for personale mere effektivt og hjælpe med til at stabilisere makroøkonomiske udsving.

Fælles Europæisk Arbejdsmarked

Den arbejdsstyrke, vi har i dag, er langt fra at udgøre et Fælles Europæisk Arbejdsmarked. Mobiliteten er stadig meget begrænset og markant lavere end i USA. Det fremgår af det seneste Eurobarometer om "Geografisk og Arbejdsmarkedsmobilitet" (2010), at 84 procent af europæerne ikke har nogen erfaring med at bo eller arbejde i andre lande.

Øget mobilitet er et nødvendigt skridt for at få udlignet geografiske, makroøkonomiske ubalancer og bringe beskæftigelse til den gruppe i samfundet, der har mest brug for det. ♦

Portugals svar på "indignados"-bevægelsen hedder *Geracao a Rasca* ("Junk-generationen"). Teksten på skiltet lyder "Jeg er ikke dum".

PORTUGAL:

"Vi flygter eller giver op"

Portugal oplever som nabolandet Spanien en massiv stigning i andelen af unge arbejdsløse, men noget egentligt oprør kan man glemme alt om. Til det er landets politiske kultur for konservativ og indadvendt.

»**DER ER IKKE NOGET VÆRRE**, end at se sin drøm bryde. At arbejde i årevis mod en plads på arbejdsmarkedet, som man tillod sig at tro var reserveret til én på forhånd, og så vågne op til lugten af økonomisk krise.«

Joao Marques lyttede i over tyve år til forældrenes og statens forsikringer om, at med en god uddannelse ville følge et godt job. Fuldt af fortrøstning brugte han to år på en international Master-uddannelse. I dag er Joao Marques udmærket godt klar over, at den ikke er garant for noget som helst. Han har nu været arbejdsløs i næsten et år. Det samme har over 35% af Portugals 15-24-årige.

Et af problemerne er, ifølge professor ved Lissabon Universitet og ekspert i beskæftigelsespolitik António Dornelas, at "det nuværende beskæftigelsessystem

nedbryder beskæftigelse frem for at skabe beskæftigelse".

Grønne kvitteringer

Precarios Inflexiveis, en gruppe unge aktivister i erklæret kamp mod usikker beskæftigelse, er enig i systemkritikken og langer især ud efter de såkaldte "recibos verdes" (grønne kvitteringer). Udtrykket dækker over en særlig portugisisk ansættelsesform, hvor man som lønarbejder er ansat i en virksomhed, men teknisk set er sin egen arbejdsgiver. Det betyder, at man er frataget retten til dagpenge og ikke beskyttet mod ulovlige fyringer.

Lige nu arbejder 2,5 millioner portugisere under usikre ansættelsesforhold. En af dem er 24-årige Susana Paula, der røg direkte ud i arbejdsløshed efter endt uddannelse i 2008 og måtte glide fra den ene

ulønnede praktik over i den anden. Til sidst var hun tvunget til at acceptere en stilling med "recibos verdes".

»Jeg gør det kun, fordi jeg ikke har andre muligheder. Men jeg synes det er dybt uretfærdigt.«

Intet oprør forude

Grupper som Precarios Inflexiveis og Geracao a Rasca (den portugisiske pendant til Indignados-bevægelsen i Spanien) har stået for at mobilisere en lang række protester det seneste års tid i større byer som Lissabon og Porto.

Alligevel kan man næppe tale om noget gennemgribende socialt oprør i Portugal, mener sociolog og professor ved Lissabon Universitet Filipe Carreira de Silva.

Portugal har nemlig en fundamentalt anderledes politisk kultur end for eksempel Spanien og Grækenland. Sammen med en række andre forskere har han undersøgt den portugisiske ungdoms reaktion på den økonomiske krise.

»Portugisiske unge er betydeligt mere konservative og navlebeskuende end for eksempel de spanske. De er meget lidt solidariske med fattige grupper, føler minimalt ansvar for fællesskabet og vil hellere feje for egen dør end samle sig i fælles oprør«, mener han.

»De fleste unge går ind for så lidt statslig indblanding som muligt og stoler mere på deres egne løsninger på krisen end på statens«, siger sociologen.

Og løsningen? – For en stor del er løsningen at rejse langt væk. Tallene viser, at den nuværende emigration fra Portugal overgår 1960'ernes masseudvandring.

»Jeg ville ikke acceptere de slaveliggende tilstande i Portugal«, siger en af emigranterne, den 24-årige Joao Carita. »Så jeg er lige flyttet til Schweiz for at lede efter arbejde. Man burde nok gøre oprør. Men sådan er min generation ikke. Vi flygter eller giver op.« ♦

ANALYSE:

To-delt arbejdsmarked rammer

En dansk analytiker ser på arbejdsløsheden i Europa. Hvad er det, der skaber den tårnhøje ledighed i f.eks. Spanien? Og hvorfor er mange unge i Tyskland i risiko-zonen?

DE SUPER-HØJE LEDIGHEDSTAL for unge kommer i lande, hvor man har et to-delt arbejdsmarked – ét for dem, der allerede er "inde" på arbejdsmarkedet og et for "resten", mener en internationalt kendt dansk ekspert, Niels Ploug fra Danmarks Statistik.

Er man "inde" og har fået fast arbejde, kan man stort set ikke afskediges, og man har nogle ansættelsesvilkår, der minder meget om det, vi i en dansk sammenhæng kunne kalde "tjenestemandslignende" forhold, forklarer Niels Ploug. Det er en meget hård procedure at gennemføre en afskedigelse, og der er meget lange opsigelsesvarsler.

Stiger ledigheden, rammer den først og fremmest dem, der er på vej ind på arbejdsmarkedet, men endnu ikke er blevet en del af "insider-gruppen" – »og det er jo typisk de unge«.

»Nu er det sådan, at jeg engang om

året er nede at undervise i velfærdsmødder og arbejdsforhold på et universitet i Barcelona – veluddannede folk, der er på vej til at tage en samfundsvidenskabelig uddannelse«, fortæller Niels Ploug.

»Sidst jeg var dernede, i november sidste år, var det tydeligt, at de var helt frustrerede.

De syntes, de havde gjort det, der var blevet sagt. De havde kvalificeret sig og taget en uddannelse, der var international orienteret, deres undervisning foregik på engelsk, og de havde lærere fra hele verden, – og de måtte se i øjnene, at deres mulighed for beskæftigelse inden for deres fagområde var meget, meget lille.

– De ældre havde jobbene, og der var hverken rotation eller dynamik på arbejdsmarkedet«.

Tyskland: Unge i risikozonen

Det to-delte arbejdsmarked har man stort

Niels Ploug forsker i velfærdsteori, arbejdsmarked og social arv. Har tidligere arbejdet på Socialforskningsinstituttet, men sidder nu som direktør for personstatistik på Danmarks Statistik. Medlem af en række internationale udvalg bl.a. i den økonomiske samarbejdsorganisation OECD.

FOTO: SCANPIX

de unge

Jobcenter, Kreuzberg, Berlin

set i hele Sydeuropa. Men det findes også i Tyskland, forklarer Niels Ploug. Og det bekræfter ham:

»I Tyskland har man forsøgt med nogle arbejdsmarkedsreformer, – Hartz 1, 2, 3 og 4 – hvor man har oprettet en gruppe af job med en arbejdstid på 12 timer ugentlig eller derunder, og så har man besluttet, at personer i den gruppe ikke er omfattet af den sociale beskyttelse i form af lange opsigelsesvarsler, som de øvrige på arbejdsmarkedet er. De er heller ikke omfattet af de sociale ordninger, som pensionsordninger, sygeforsikring osv.

Tanken bag er, at man gennem et deltidsjob skal kunne opnå nogle kvalifikationer, der kan bringe én videre ind i mere stabile job på arbejdsmarkedet.

Hvis man kigger på de empiriske resultater, så har det skabt et større antal job. Men når jeg spørger mine tyske kolleger, så svarer de enten, at det ikke fører

folk ind i stabile job i noget stort omfang, eller også siger de, at de ikke ved det.

Sagen er, mener jeg, at det aldrig kan være hensigtsmæssigt at etablere sådan et tosporet arbejdsmarked – et for dem med fuld tid og så et andet med helt andre ansættelsesmæssige vilkår«.

Tabt på gulvet

Vi har lande med over 50 procent ledighed blandt de unge. Risikerer vi at få nogle generationer, der er tabt på gulvet?

»Ja, det er helt sikkert. Man får nogle unge, der både er skuffede og frustrerede, og som har meget, meget svært ved at komme i arbejde. Og samtidig sender man et signal til de unge, der nu befinder sig i folkeskolen eller gymnasiet om, at det ikke kan betale sig at få en uddannelse, for det, du skulle få ud af uddannelsen – et fast job med en rimelig løn – det opnår du ikke, så du kan lige så godt lade være. Det er rigtig, rigtig uheldigt«.

Danmark

I Danmark er situationen anderledes, mener Niels Ploug. Vi har ganske vist også en ungdomsarbejdsløshed, der ligger over den generelle ledighed. »Men erfaringen viser, at alle der har en kompetencegivende uddannelse kommer i relativt stabil beskæftigelse på et eller andet tidspunkt. I Danmark betyder stigende ledighed for de nye, der kommer ind på arbejdsmarkedet, at der går længere tid, før de får deres første job«.

»En af de ting, der er særlig ved det danske arbejdsmarkedssystem er, at der ikke er nogen forskel på de løn- og arbejdsvilkår, man har som deltidsansat eller som fuldtidsansat. Det gælder bl.a. fordi social sikring er noget, man får via staten. I andre lande taler man om "atypisk arbejde", – og det behøver ikke at være mere atypisk, end at man ikke er ansat på fuld tid. I samme øjeblik, man er "atypisk", optjener man ikke ret til sygedagpenge, til arbejdsløshedsforsikring eller pension«.

Kan man eksportere det danske system?

Næppe, mener Niels Ploug. Det arbejdsmarkedssystem, vi har, går tilbage til 1960'erne og blev reformeret i 1990'erne. Og det er ikke sådan lige at konstruere. »Når det lykkedes, var det fordi vi havde 15 års erfaring med noget, der ikke virkede. Man prøvede alt muligt fra 1975, da ledigheden var steget – ungdomsgarantier, nedsat moms, devalueringer og jeg ved ikke hvad, og det så jo ikke ud til at løse problemet«.

Vendepunktet kom, da man indførte "den individuelt tilpassede indsats", hvor konsulenterne i arbejdsformidlingssystemet skulle tale grundigt med hver enkelt og finde ud af, hvad det var, der kunne bringe dem videre på arbejdsmarkedet.

»Det kræver et system med en ret høj kompetence, og det havde vi i Danmark, fordi der siden 1975 var brugt ganske mange ressourcer på at opruste arbejdsformidlingssystemet, jobkonsulenter og alt muligt af den slags. Og så fandt man ud af, efter 1993, at bruge det bedre – bestemt bedre – end man havde gjort tidligere«.

Så vi har haft en heldig situation efter at have klumret i 15 år?

»Det mener jeg helt bestemt. Rigtig meget af det, der er gået godt i Danmark, er måske mere held end forstand«. ♦

Rejs med DEO og bliv klogere på EU

En busrejse er en perfekt ramme til, under hyggelige former, at blive klogere på både EU og de lande Danmark er i EU sammen med. Rejser i 2012:

- Estland, Letland og Litauen
- Krakow og Auschwitz
- Strasbourg/Alsace og EU
- Bruxelles og EU

SE MERE PÅ www.deo.dk

DEO EU-debat - mere spændende - mindre fastlåst
info@deo.dk - tlf. 70 26 36 66

Asyldebat på Fort Europa

Konference tirsdag den 12. juni i Kbh. Debatmøde onsdag den 20. juni i Aarhus

DEO sætter fokus på EUs asylpolitik. Hvordan fungerer den, hvordan ser fremtiden ud, og hvad er Danmarks rolle?

Konferencen afvikles på Flakfortet med afsejling fra Nyhavn. Der bliver også deltagelse af Flygtningeskibet Anton med Jens Galschiøts 70 bronchefigurer. Så glæd dig. Debatmøde i Aarhus med Dorte Smed fra Dansk Flygtningehjælp og Thomas Gammeltoft-Hansen fra DIIS.

TILMELD DIG PÅ www.deo.dk

DEO EU-debat - mere spændende - mindre fastlåst
info@deo.dk - tlf. 70 26 36 66

GRÆKENLAND-2:

Græske unge vil lære tysk

Unge grækere står i kø for at lære tysk. Det efterlader regningen for krisen til de dårligst stillede, som ikke har mulighed for dyr privatundervisning.

MENS DE GRÆSKE POLITIKERE diskuterer, hvordan de nye milliarder euro fra hjælpepakken skal bruges, stiger uligheden i landet, og især blandt de unge kan forskellen mellem rig og fattig mærkes. I anerkendelse af en mørk fremtid i hjemlandet, søger mange unge til udlandet.

De britiske øer, Tyskland og Australien er blandt de lande, hvor mange græske unge søger arbejde. I disse lande har de ofte fjerne slægtninge, der lige som dem selv søgte væk fra trange kår.

Skolerne

Mange unge har ekstremt dårlige sprogkundskaber grundet et lavt niveau i de græske folkeskoler. Familier, der har råd, sender deres børn til dyr privatundervisning. Resten må nøjes med den offentlige undervisning og overfyldte klasser.

Ydermere er der også stor forskel på de store byer og udkants-Grækenland på øerne.

»Skolerne mangler lærere, penge, bøger og skolebusserne kører aldrig« fortæller Eleonora Pouwels, som lever på øen Lesbos med sin datter.

Efter de nye besparelser har man kunnet mærke kvaliteten synke yderligere på de græske skoler, igen rammes øerne hårdest.

Job i udlandet

Kleomenis Betsios fra Thessaloniki er en af de unge grækere, som har fået sig en universitetsuddannelse og har søgt ud. Efter næsten et års søgen fik han job ved et teleselskab i England. »Mange unge prøver at få færdiggjort deres kandidat eller master i udlandet«, forklarer han. »Men det er ikke alle, der er heldige. De fleste er for dårligt kvalificeret og må derfor vende hjem igen«.

Det er oftest de dårligst uddannede, der må vende skuffede hjem til Grækenland. Tilmed tvinges der stadig flere besparelser ned over det græske uddannelsessystem.

Frustrationerne er derfor store hos den svage del af den græske ungdom. »De mennesker, som har kørt landet i sænk, er nu blandt de få, der har råd til privatundervisning«, siger Eleonora fra Lesbos. Hun frygter, siger hun, at situationen vil være den samme om ti år, når de riges børn sætter sig på magten. ♦

SKOVMANDS NOTATER

19. MARTS - 13. APRIL

Soros: Krisen kan slå EU ihjel

13. APRIL. »Den økonomiske krise bliver ikke alene langvarig og hård for europæerne. Den vil true ikke blot euroens, men selve EU's eksistens.«

Sådan sagde finansmanden George Soros på en konference i Berlin ifølge Politikens artikel »Finansgeni: Krisen kan slå EU ihjel«.

Soros begrundet sin spådom med, at EU's finanspagt kun kan virke, hvis tyskerne køber flere varer fra de øvrige Euro-lande. Men intet tyder på, at Tyskland er villig til at tage et større fælles ansvar for krisen i Sydeuropa.

Derfor trues EU af en langvarig stagnation, som den efter Soros's mening vil have svært ved at overleve.

Soros er ikke blot spekulant. Han er også en klog mand, og han har tjent milliarder på politikernes tåbeligheder. Så EU's ledere gør klogt i at lytte til ham. Men det gør de nok ikke!

Rovdrift på fisk skal ophøre

8. APRIL. Havene ud for Afrikas kyster skal ikke længere være et tagselvord for store fartøjer, der på rekordtid kan tømme dem for fisk. Det siger fødevarerminister Mette Gjerskov i et indlæg i Politiken 8. april 2012.

Grundlovmøde 2012

Lørdag den 5. juni
kl. 10-12
i Vartovs gård
Farvergade 27,
København K

Hvem får stafetten i år? Rune Lykkeberg videregiver Ebbe Kløvedal Reichs demokratistafet.

Deltagelse er gratis, kaffe og rundstykker kan købes. Arrangører: DEO og Vartov

TILMELD DIG PÅ www.deo.dk
DEO EU-debat - mere spændende - mindre fastlåst
info@deo.dk - tlf. 70 26 36 66

Hun skriver, at EU-landene er blevet enige om, at EU's fiskefartøjer i fremtiden kun skal have adgang, hvis landenes fiskere ikke selv kan fiske deres kvoter. Hun går ind for, at der skal være offentlighed omkring EU's aftaler med de lande, hvor man ønsker at fiske. Det skal gøre det muligt for ngo'er og eksperter at granske dem.

Bravo, Mette Gjerskov. Rart at en ansvarlig minister gør noget ved det skandaløse rovfiskeri. Men hold nu øje med, hvad der sker!

EU giver penge til vandværk i Palæstina

20. MARTS. EU har truffet to beslutninger, der begge vil være til gavn for det palæstinensiske selvstyre, oplyser EUobserver.com

Man har således besluttet at give 165 millioner kroner til et anlæg, der skal rense vand på den palæstinensiske vestbred. Samtidig har man vedtaget at forbedre Kerem Shalom-overgangen for de varer, der sendes mellem Gaza og Vestbredden. De to områder er adskilt fra hinanden af et 35-40 kilometer bredt bælte, der hører under staten Israel.

Hvis der skal skabes fred mellem israelere og palæstinensere, må det ske gennem indgriben udefra. Det er godt, at EU nu begynder at blande sig. Men man kan gå langt videre.

Ødelæggende EU-krav om biobrændstoffer

19. MARTS. En rapport, som EU selv har bestilt, kritiserer EU's krav om, at der fra 2020 skal være 10 procent bienergi i bilernes tanke, skriver Jyllands-Posten.

Rapporten siger, at en opfyldelse af kravet vil betyde, at skove og savanner skal pløjes op, og at det vil medføre et ekstra CO₂-udslip på 495 millioner tons.

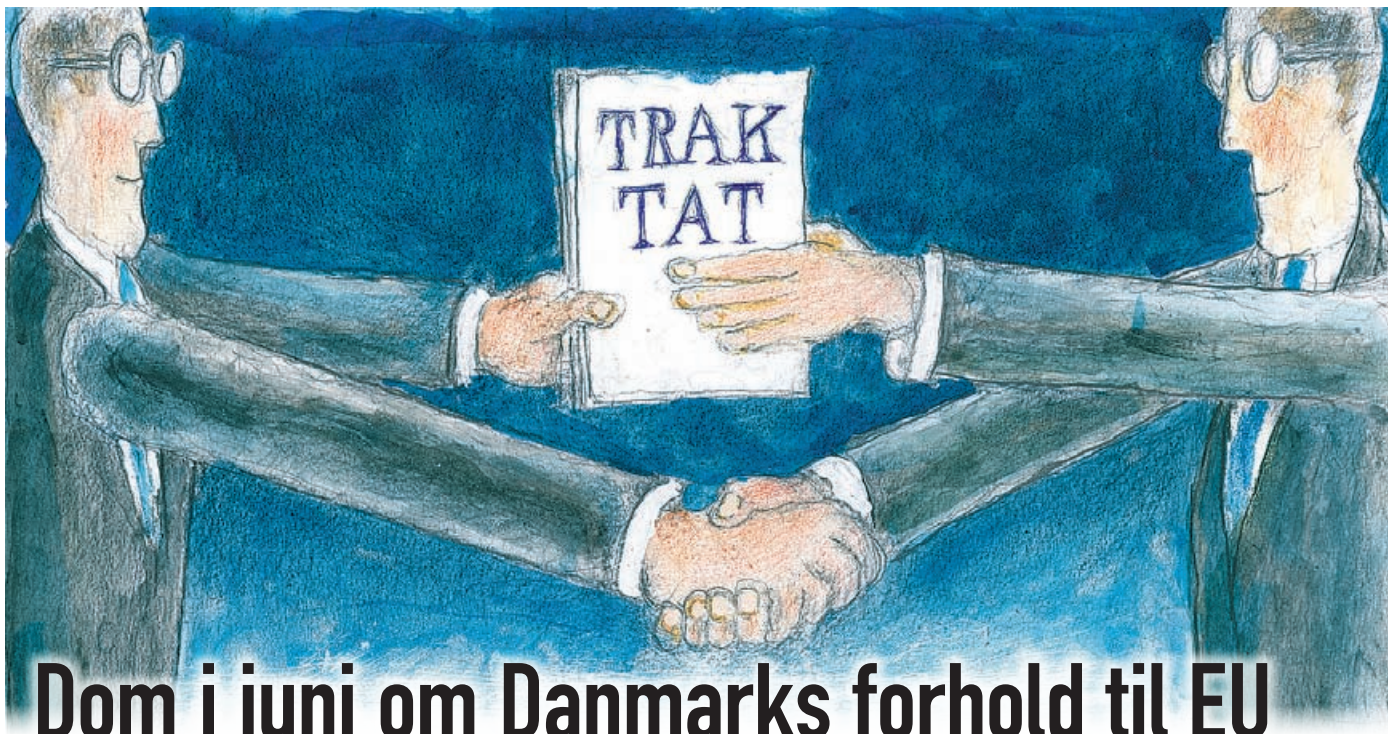
EU's krav om biobrændstof i benzinen skyldes lobbyindsats fra de firmaer, der fremstiller planteolie. Godt at EU selv undersøger sagen. Men tør man håbe på, at kravet afskaffes?

Notaterne kan i uddybet form læses på www.notat.dk under de samme overskrifter.

Et arkiv med over 5.000 artikler

Hvis man vil vide mere om et bestemt emne, kan man med fordel bruge NOTATS arkiv, der nu rummer over 5.000 artikler og går så langt tilbage som 2002. I arkivet står stort set alle de artikler, der har været bragt i NOTAT siden da.

Man finder arkivet ved at slå op på notat.slid.dk. Derefter skriver man under »Søg tekster« det emne, man ønsker at vide noget om.

Dom i juni om Danmarks forhold til EU

15 dage inden det danske EU-formandskab er overstået, skal Landsretten tage stilling til, om Danmark er omfattet af Lissabon-traktaten.

FREDAG DEN 15. JUNI skal man regne med en vis trængsel i korridorerne i Bredgade 59 i København. Klokkeren 12.00 den dag vil Østre Landsret meddele, om Danmark har handlet i strid med Grundloven, da man tiltrådte Lissabon-traktaten.

Kendelsen vil ikke kunne påvirke selve traktaten, eller dens gyldighed for de 26 andre EU-lande. Men den vil kunne sætte spørgsmålstegn ved den måde, Danmark tiltrådte traktaten på. Ifølge Peter Pagh, professor i EU-ret ved Københavns Universitet, kan man sige, at der her er tale om et "hovedeftersyn" af Grundlovens paragraf 20 (om suverænitetsafgivelse).

"Væsentlig interesse"

Sagen blev rejst af 35 (nu 34) borgere i "Folkeafstemningskomiteen 2010".

I januar sidste år meddelte Højesteret noget overraskende, at komiteen og dens støtter havde en god sag, forstået på den måde, at der er en "væsentlig interesse i at få deres påstand prøvet".

Kernen i sagen er, om Lissabon-traktaten indebærer så store forandringer, at alle stemmeberettigede danskere skulle have taget stilling (medmindre der fandtes et 5/6-flertal i Folketinget for en tilslutning til traktaten – og det gjorde det ikke).

Det klassiske danske regeringsvar var, at danskerne ikke skulle stemme, fordi der ikke blev overført beføjelser fra Danmark til EU på nogle nye politikområder.

Tilmed havde man for længst fjernet de paragraffer i den oprindelige tekst, der

uden videre ville kunne læses som dansk suverænitetsafgivelse.

Helt efter Grundloven...?

Under de tre dage i landsretten gentog advokat Peter Biering, at det centrale i Lissabon-traktaten ikke er nyt, og at det, som er nyt, ikke er centralt, hvad gælder afgivelse af suverænitet.

Tiltrædelsen af Lissabon-traktaten var derfor helt efter Grundloven, som den blev skrevet for 59 år siden, mente han.

... eller måske ikke?

Omvendt har Folkeafstemningskomiteen rejst følgende påstande:

- *Flertalsafgørelser*: Når flertalsafgørelser bliver hovedregel i EU, får Europa-Parlamentet mere magt på medlemslandenes bekostning. Danske myndigheder mister varetøret. Og Kommissionen får ret til at tage beslutninger, som i dag bliver truffet af komitéer med embedsmænd fra medlemslandene.
- *Charteret* for grundlæggende rettigheder giver ny fortolkningskompetence til EU-Domstolen.
- *EU får som "juridisk person"* beføjelser til at indgå traktater med andre lande og internationale organisationer. De bliver bindende for medlemslandene. Dansk udenrigspolitik bliver underlagt EU.
- *EU-Domstolen*, som løbende har flyttet fortolkningen af EU-love, f.eks. ved at underkende arbejdskonflikter, får

denne fortolkningsmagt godkendt og forstærket.

- *Gummiparagraffen*: Traktatens fleksibilitetsbestemmelse (artikel 352) giver EU ret til at beslutte på områder, som ellers ikke er beskrevet i traktaten. Den ret udvides til hele EU-samarbejdet; den gamle opdeling af EU i tre "søjler" med forskellige beslutningsformer forsvinder.

"Meget alvorlige konsekvenser"

Hvis Folkeafstemningskomiteens påstande blive afvist, ligger en anke til Højesteret lige for. Omvendt: Hvis komiteen får medhold, er en anke fra Kammeradvokaten sikker som amen i kirken.

Det demonstrerede advokat Peter Biering ved at bede om, at en dom som – imod hans forventning – giver sagsøgerne ret, ikke måtte træde i kraft, inden der er blevet afholdt en folkeafstemning.

Der findes godt nok ikke nogen støtte for en sådan udskydelse i dansk ret, sagde Biering, men: »Det er nødvendigt af hensyn til øvrige lande, og til borgernes retssikkerhed. Alt andet ville få meget alvorlige konsekvenser.« ♦

Pressemeddelelser og dokumenter i sagen fra begge parter ligger her: <http://folkeafstemningskomiteen.dk>

Artiklen er en sammenskrivning af en artikel på www.notat.dk dateret 4. april.

FOTO: LOS INDIGNADOS DE CARMONA

CARMONA, SYDSPANIEN, 2011

»Oprøret genstarter 12. maj«

”Indignados-oprøret” er ikke bare et spansk storby-fænomen.
NOTAT mødte tre unge spaniere i en lille by med 30.000 indbyggere.

SEVILLA/NOTAT: De tre unge studerende Vicente García Baeza, Fernando Baeza Sánchez og Rafael Baeza Sánchez organiserede den 28. maj sidste år en demonstration foran rådhuset i Carmona – en lille by 30 km. uden for Sevilla, kendt for sin middelalderbefæstning og sit gamle jødiske kvarter.

Det var en karakteristisk aktion for ”Indignados”-bevægelsen. Deltagerne viste deres utilfredshed med skilte, men brugte ellers tiden på at blive enige om forslag til at forbedre forholdene i byen.

»Efter de store nationale demonstrationer den 15. maj tænkte vi, at vi måtte gøre noget her. Vi ville have debatten ned på et lokalt niveau. Vi er jo ungdommen, så det er op til os at samle folk«, forklarer Rafael, den yngste af de tre.

»Vi ville vise, at bevægelsen også var kommet her til byen. Få folk til at diskutere offentligt, og komme frem til nogle forslag til at forbedre Carmona«, tilføjer Vicente.

Ingen ændring

Hvad har de så fået ud af deres protester?

Stemningen falder en smule:

»Et af hovedpunkterne i 15M (15. maj-bevægelsen, red.) var at protestere mod valgloven, der er bygget sådan op, at der altid vil være to store partier og nogle få små. Vi vil have pluralisme« siger Fernando. »Men trods alle protesterne er der ikke sket noget. De store partier er ikke interesseret i at ændre på systemet. Det er jo til deres fordel«.

»Det har helt klart bevirket, at vi og andre mistede modet«, fortsætter Vicente. »Vi tre har ikke været aktive siden efteråret, men i stedet har vi haft rigtig travlt med studierne«.

Nye protester

Den 12. maj i år er der kaldt til demonstrationer over hele verden, også i Spanien.

»I Spanien vil protesterne blive større og mere vedholdende end sidst«, mener Vicente. »Økonomien er forværret drastisk og arbejdsløsheden stiger hele tiden«.

Visionerne

Men hvilke håb for fremtiden har de tre unge?

Vicente synes det er svært at se, at noget

Fra højre: Vicente García Baeza, 23 år, økonomistuderende; Rafael Baeza Sánchez, 19 år, læser miljøvidenskab og Fernando Baeza Sánchez, 23 år, psykologistuderende.

vil ændre sig lige nu, hvor den siddende regering har et absolut flertal, »men Spanien har brug for et skifte«, siger han.

Rafael er den mere radikale af de tre:

»Mit ønske for fremtiden er at skabe et helt nyt samfundssystem. Det nuværende system har grundlæggende fejl. Det er ikke nok at ændre en lov, lave en reform eller skifte en regering ud med en anden. Den slags er ikke andet end et plaster på såret«.

Mads Torp